

Osvícenství a deontologická morálka (Kant); svoboda, občanská společnost a stát (Hegel)

I. Kant

I. 1 Co je osvícenství?

- **Osvícenství** „je vykročení člověka z jeho jím samým zaviněné nesvéprávnosti.“

Nesvéprávnost je neschopnost používat rozum bez cizího vedení x *sapere aude!* Měj odvahu používat svůj rozum! je heslem osvícenství. Musí být vytvořeny podmínky pro **veřejné používání rozumu**.

- **soukromé užívání rozumu**: když někdo smí užít svého rozumu v nějaké svěřené mu občanské funkci či úradě, či když někde pracuji a snažím si zajistit obživu.

Člověk jedná *instrumentálně*, má zadané cíle a je často podřízen příkazům nadřazených. Vystupuje *jako reprezentant* institucí, jejichž pravidla musí dodržovat.

- **veřejné užívání rozumu**: když někdo užívá svého rozumu jako učenec *před celou veřejností* čtenářského světa. Je umístěno do sféry *akademické*, jednotlivec překračuje omezení instituce a rozum může užívat ke *kritice institucí*, jejichž je členem). Sféra veřejnosti je sférou určenou pro *racionální diskusi*. Tak je založena *světoobčanská společnost* rozumných bytostí.

- **veřejnost** jako společenství veřejných a svobodných lidí. Na rozdíl od Rousseaua Kant „veřejné užívání zbavuje bezprostředních politických vazeb a činí z něj otázku *niternou*, otázku vzdělávání, výchovy a mravního vzdělávání člověka“ (M. Znoj).

- Kant a **Francouzská revoluce**: přes teror byla krokem na cestě k uskutečnění svobodné a morální společnosti. Revoluce je důkazem *pokroku* lidstva ke své dospělosti. Cílem Kanta ovšem není násilná revoluce, ale postupná *osvěta* a důkladná proměna smýšlení všech lidí. Důležitou není sama revoluce, ale to, co se odehrálo v hlavách lidí: *porevoluční entusiasmus* je morální dispozicí lidstva, která se projevuje v právu všech národů na politické zřízení, které jim vyhovuje, a v principu, že takové politické zřízení se vyhýbá ze své podstaty útočné válce.

- problém: z emancipačního projektu se odvinul **modernizační proces**: vznikla *industriální, masová a konzumní společnost*.

I. 2 Kantova praktická filosofie

- hrozba materialistického základu moderní přírodovědy pro možnost **svobodné volby**: vymezení „ostrova“ svobody v moři mechanicky přirozené kauzality.

Koexistence svobodné morální volby s moderní fyzikou. Morální zákony nelze redukovat na zákony mechaniky. Jednáme minimálně tak, jakoby svoboda existovala. Člověk je schopen přesáhnout své přirozené instinkty.

- důraz na absolutní *hodnotu osob* (**důstojnost**), které jsou *svobodné* tehdy, když jednají podle zákonů rozumu. Lidé si zaslouží úctu: důstojnost jako respekt k hodnotě lidské bytosti.

- nejde o teorii **teleologickou** či **konsekvencialistickou**, ale o doktrínu **deontologickou** (správnost jednání není odvozena z důsledků, ale konformitou s obecným zákonem rozumu). Správné jednání *respektuje* obecný *zákon* rozumu, a to zcela *bez ohledu na* vnější *důsledky* tohoto jednání. Od teoretiků *přirozených práv* se liší svou koncepcí člověka:

- existence **já podřízeného smyslové nutnosti (empirické já) a inteligibilního já (transcendentální já**, tj. já participující na řádu rozumu). Člověk je tak *podvojná bytost*: patří jak smyslovému, tak inteligibilnímu světu (přirozenou a přírodní bytostí).

- inteligibilní já jedná podle *zákonů rozumu* (tj. dle morálního zákona), nikoliv podle zákonů empirického světa. *Zásady mravního jednání* nelze odvozovat z empirického světa pomíjivých účelů, ale jen ze světa rozumného. Základní morální příkazy existují *apriorně*: platnost odvozují ze samotného rozumu.

- člověk může jednat dle zákonů rozumu i proti bezprostředním smyslovým podnětům. Díky této *nezávislosti na empirickém světě* lze říct, že člověk je **svobodný**. Není již podřízen smyslovým podnětům, ale obecnému pravidlu rozumu.

- Kant tak odděluje štěstí a ctnost: štěstí je naplněním našich empirických, přirozených inklinací, zatímco ctnost je v poslušnosti vůči morálnímu zákonu. Jedna patří do řádu přirozenosti, druhá do řádu svobody X tyto dva řády ale nemohou být zcela odděleny: svoboda musí působit na přirozenost, přirozenost musí být schopna přijmout svobodu.

- Kant se o syntézu pokouší tím, že si klade otázku, v co člověk může doufat? Postulátem praktického rozumu je existence Boha a nesmrtelnost duše. Nadějí na tomto světě se zabývá v pojednání o právu, politice a směřování dějin.

- (1) **práva člověka**: jejich zdrojem a obsahem je radikální myšlenka svobody: zákony si může dát jen člověk sám. Lidé si jsou ve své svobodě – kvalitě morálních bytostí – rovni. Jedinou ctností je spravedlnost: reciproční omezení sebe sama a respekt pro svobody dalších jednotlivců. Oddělení práva a morálky: respekt k právům je absolutní, stejně tak poslušnost k zákonům.

- (2) politika: **republikánské zřízení**, založené na základě principů svobody a podle zásad závislosti všech na jediném společném zákonodárství. Vyplývá z ideje smlouvy a je v něm vyžadován souhlas.

- (3) **dějiny: věčný mír** jako nejvyšší politické dobro, dějiny charakterizuje pokrok, který je záležitostí přírody – prozřetelnosti. Konečným cílem je uskutečnění lidské svobody: za tím není lidský rozum, ale soutěživost a marnivost člověka, jeho touha dominovat a vládnout (válka v občanská společnost), sobecký antagonismus vytvořený nespolečenskou společností člověka nakonec povede ke kultuře a disciplíně. Historie překoná rozpory, které se v ní vyskytují.

- otázka **určení vůle člověka**:

- **heteronomie**: člověk jedná podle *vnějších impulsů smyslového světa*, jeho vůle je určována *vnějším objektem*. Člověk cítí bolest a radost a pak podle nich jedná, tj. jedná

podle svých *pocitů*, či smyslových sklonů. Jedná tak instrumentálně, podle nějakého vnějšího cíle či účelu. Může ale existovat jiný druh motivace:

- **autonomie**: člověk jedná podle *své vlastní vůle*. Ta je určována *obecným a formálním zákonem* rozumu. Člověk jedná podle obecně platného univerzálního zákona, který si *sám ukládá*. Vůle je autonomní, neboť nejedná podle smyslových podnětů, ale podle požadavků rozumu, které jsou univerzálně platné pro všechny racionální bytosti. Takto získává jednání *morální dimenzi*: člověk jedná z *povinnosti*, tj. podle zákonů, které si člověk sám dává. Jen pokud může člověk jednat autonomně, existuje možnost *odpovědnosti*.

- o morálnosti jednání rozhodují **motivy či pohnutky**: pro morálnost nestačí, že je určité jednání v souladu s morálním zákonem, ale musí být také činěno pro naplnění morálního zákona. Morální hodnotu má určité jednání, pokud člověk jedná na základě určité povinnosti, *nikoliv jen* na základě své *náklonnosti*. Příklad: obchodníka a dítěte, sebevraha, altruisty a misantropa.

- jaké zákony si člověk ukládá?

- **hypotetický**: odpovídá **heteronomní vůli**: je pravidlem odůvodněným právě s ohledem na *vnější účel*. Zkoumají se *prostředky*, jak jej dosáhnout. Nemůže představovat všeobecně závazné pravidlo morálního jednání; přestalo by totiž platit tehdy, když by přestal existovat vnější účel.

- **kategorický imperativ** (netýká se účelů, ale formy jednání: otázkou není, co chceme, ale jak to chceme). Jednání z povinnosti nemá morální hodnotu v účelu, ale v **maximě** (praktické zásadě, jež obsahuje všeobecné určení vůle), podle níž se rozhodujeme. Forma vůle, nikoliv předmět rozhoduje o morálním statusu jednání. Vůle se musí rozhodovat podle *obecného* pravidla, univerzálně platného zákona rozumu, který platí bez ohledu na konkrétní kontext. Kategorický imperativ musí být veden principem **univerzalizace**: jednání může sloužit jako obecný zákon a může být přijato jako zákon jednání každé racionální bytosti.

- Kant nabídl několik jeho formulací:

I. 3 Jednotlivé formulace kategorického imperativu

- **1. formulace**: „*jednej tak, aby maxima [princip, na základě kterého aktér jedná, jeho pohnutka] tvé vůle vždy mohla být zároveň principem obecného zákonodárství.*“ (resp. „*jednej tak, jako by se maxima tvého jednání měla na základě tvé vůle stát obecným přírodním zákonem.*“) Tj. maxima musí být univerzalizovatelná (může být pohnutkou každého v obdobné situaci. Osobní pohnutky aktéra by mohly být osobními pohnutkami *všech racionálních aktérů v obdobné situaci* – př. lhaní a kradení).

- člověk musí jednat podle takových maxim, jež jsou možné jako obecné zákony rozumově utvořeného systému osob. Mohu chtít, aby všichni jednali jako j teď?

- *univerzalita je formální charakteristikou zákona rozumu* a podstatou realizace lidské mravnosti a svobody, neboť jednání jí vedené není *diktováno* nutností vnějšího světa, ale *rozumem samotným*.

Příklady:

- jak by Kant pohlížel na sebevraždu?
- je špatné lhát vrahovi?

- **2. formulace** (týká se účelu praxe: vůle něco zamýšlí, k něčemu směřuje, o něco se snaží. Jde o nejvyšší dobro. Empiricky relativní účely jen prostředky k uspokojení subjektivních potřeb X člověk, jeho jsoucnost je absolutním účelem): „*jednej tak, abys používal lidství jak ve své osobě, tak i v osobě každého druhého vždy zároveň jako účel a nikdy pouze jako prostředek.*“ Tj. lidství má absolutní hodnotu (**lidská důstojnost**).

- lidé nejsou věci, které používáme jako prostředky k dosažení určitých vnějších účelů, ale jsou účely o sobě (osobami). **Důstojnost člověka** (protože se čistý rozum může stát praktickým rozumem, kdy činí účelem sebe sama) je posledním limitem jednání. Jsem-li já sám sobě účelem, i druzí jsou účely o sobě.

- tato formulace tak zdůrazňuje teleologické hledisko: aby se maxima mohla stát obecným zákonem, musí podporovat to, že všechny zúčastněné osoby jsou účely o sobě.

- **zákaz instrumentalizace osoby**: s druhým nesmím jednat jen jako s prostředkem, což implikuje, že s lidmi máme jednat na základě svobodné dohody a jejich souhlasu (to dále rozvíjí liberální myšlení).

- **3. formulace**: „*jednej tak, jako bys na základě své maximy vždy byl zákonodárným členem v obecné říši účelů.*“ (tj. „aby se *vůle* mohla prostřednictvím svých maxim považovat zároveň *za obecně zákonodárnou*“). Jde o regulativní ideu, která nás má vést při posuzování našich maxim.

- **společenství** má spočívat na obecných zákonech, jež si autonomně dávají samotné osoby tím, že se uznávají jako účely o sobě. Myšlenka morální pospolitosti.

- člověk by měl být *podřízen jen těm zákonům, které si sám ukládá*. Legitimním je jen ten zákon, který by mohl být *přijat každým* jedincem. Kritériu univerzalizace mohou vyhovět pouze maximy, jež mohou dosáhnout konsensu. Musí být výhodné pro všechny zúčastněné, tj. musí respektovat zájmy každé zúčastněné osoby.

- na rozdíl od Rousseaua („obecná vůle“) jde u Kanta o **hypotetický akt schválení**. U Rousseaua obecná vůle testována *voluntaristicky ve skutečném aktu schválení* X u Kanta idea rozumu zavazuje každého zákonodárce dávat zákony tak, *že by mohly vyplývat ze spojené vůle celého lidu*. Každý zákon, s nímž by mohl lid souhlasit, je *spravedlivý*.

I. 4 Politické důsledky Kantovy filosofie

- princip univerzalizace založený na kategorickém imperativu zakládá spravedlivé veřejné právo.

- **idea spravedlivého veřejného práva**: politické principy mají vycházet z *obecného zákona* čistého rozumu, nikoliv z účelů, kterých má být dosaženo. To bude mít i žádoucí důsledky.

- př. nastolení **věčného míru** – toho nedosáhneme tím, že budeme usilovat o tento cíl samotný, ale jen tak, že se postupně dosáhne souladu mezi politickým jednáním a mravními principy vyvozenými z čistého rozumu. Tomuto cíli je třeba se neustále se s využíváním příznivých okolností přibližovat. „Usilujte nejprve o říši čistého praktického rozumu a o její spravedlnost a pak sami od sebe dosáhnete svého cíle.“ „Morálka má tu vlastnost... čím méně dělá chování závislým na vytyčeném účelu, tím více je s ním přesto v obecném souladu...“

- zákony mají být nastaveny tak, aby s nimi *každý poddaný mohl soublasit*. Všichni vládcové musí své činy chápat tak, *jako by byly jednohlasně schváleny občany*.

- **základní maxima veřejného práva**: „veškeré jednání, jež se dotýkájí práva jiných lidí a jejichž maxima se neslučuje se *zveřejněním*, jsou bezprávním.“ Kant tak zavádí **právo veřejnosti**: občané ve své schopnosti používat samostatně svého vlastního rozumu mohou nespravedlivé zákony podrobit kritice. V době osvícenství musí být vytvořeny *podmínky pro veřejné používání rozumu*.

- kategorický imperativ je interpretován v duchu **politické smlouvy**: zákony musí být připravovány tak, aby mohly být *přijaty společnou vůlí* celého národa (tj. aby byly založeny na principech všem společného rozumu). Jen ten zákon může být nastolen, který může být *univerzalizován*. Jen ty zákony jsou závazné, které jsou všeobecně platné, tj. které jsou založeny na *principech všem společného rozumu*.

- **deontologický princip morálního ospravedlnění zákonů a institucí**: lze zákony myslet jako univerzálně platné? **Spravedlnost jako nestrannost**: spravedlivé jsou ty zákony, které nikoho nevyklučují a nikoho neoprávněně nepřivilegují.

II. Hegel

II. 1 Moralität v. Sittlichkeit

- Kantova morálka (**Moralität**) je odvozena z *univerzálního* a všem společného *rozumu*. Je individuální racionální vůlí, podílející se na společném rozumu. *Subjekt* je zdrojem morálního jednání, jelikož se jako racionální bytost *podílí na* všem společném *rozumu*. Díky němu je jednotlivec schopen *přesáhnout nabodilosti* společnosti a transcendovat kontext. *Já je předchůdné svým účelům*: jako svobodná individua se podílíme na *inteligibilním* světě a nejsme konstituováni svými empirickými cíli a účely. Od účelů si já udržuje odstup.

- Hegelova morálka (**Sittlichkeit**) je *konkrétní etikou, mravností* konkrétního sociálního *kontextu*. Normy získávají význam v konkrétní komunitě, v níž je jednotlivec *mravně situován*. Morálka je *kontextualizovaná*. Označuje *morální závazek*, který mám *ke společenství*, k němuž patřím. Sociální *celek* má vlastní etickou hodnotu, jež jednotlivce předchází a konstituuje. Jedinec je *vždy součástí společenství*, je v něm mravně situován.

- na Hegela navazují v dnešní době **komunitaristé**, kteří zdůrazňují *zakořenění* jednotlivce v partikulárním společenství, jež má svou inherentní hodnotu. Zdrojem principů spravedlnosti je daná komunita, jejíž principy jedinec absorbuje v procesu *socializace*.

II. 2 Hegelova politická filosofie

- analýza **subjektu** v Hegelově filosofii práva: jednotlivec jako nositel **abstraktního práva**. Je nositelem *vůle*, charakterizuje ho chtění. *Svoboda* znamená nezávislost na vnějším světě X člověk jedná ve vnějším světě. To proto neznamena, že základním atomem je chtějící jednotlivec. Je totiž vždy *částí* nějaké větší sociální a historické *struktury* či *procesu*.

- svobody a sebe-určení může člověk dojít jen v rámci určitého *kontextu* (od *přirozené* svobody k **etické svobodě**).

- Hegel neměl doktrínu přirozeného stavu: člověk svobodný a nedeterminovaný. Výchozí bod připomíná přirozený stav: **primitivní první člověk** touží po tom být žádán či uznáván. Člověk společenským tvorem: od lidí chce být uznán jako člověk. Potyčky s druhými proto, aby byl člověk uznán.

- **vztah panství a rabství**: rab se smíří s životem v otroctví, pán získává uznání, ale to jej neuspokojuje. Tak vysvětlena stratifikace aristokratických společností. Až po dobytí vznikl ekonomický vztah. Základem ale zůstává prestiž. Hegel přikládá velkou váhu hrdosti či ješitnosti. Právě ochota riskovat život v boji o prestiž činí lidské bytosti lidskými a je zdrojem jejich svobody.

- Platón: **thymos** charakterizuje strážce. Souvisí s hodnotou, kterou člověk připsuje sobě samému: sebeúcta. Lidé se rozhněvají, když je druzí snižují. Pokud nedokážeme dostat svému smyslu pro sebeúctu, cítíme hanbu, když jsme hodnoceni spravedlivě, cítíme hrdost.

- **thymos** je psychologickým sídlem touhy po uznání. Člověk je více než bázlivým a ubohým zvířetem, které lze manipulovat s pomocí obav a potřeb. Člověk je též schopen cítit hněv v cizím zájmu.

- **megalthymie**: touha být uznán nadřazený jako druhý.

- **isothymie**: touha po uznání za rovného ostatním.

- **panství a rabství**: nedostatek uznání vytvořil rozpor v otrokářských společnostech. Rabova svoboda je nedokonalá X pán není uznáván jinou bytostí taktéž obdařenou hodnotou a důstojností. Pán nenalézá uspokojení, jeho život je zahálkou a spotřebou.

- neuspokojení raba nevede ke stagnaci, ale k tvořivé a obohacující změně. Rab získává své lidství zpět skrze práci. Používá nástroje a vynalézá technologii, ovládá přírodu a chce žít svobodně i ve společnosti. Musí vymyslet zásady svobodné společnosti. Francouzská revoluce uskutečnila křesťanskou představu svobodné a rovné společnosti zde na zemi. V této společnosti se občané budou mezi sebou uznávat.

- **Etická povaha společenské existence** (*Sittlichkeit*) má tři momenty (mezi nimi existuje dialektický vztah):

- (1) *rodina (partikularistický altruismus*: člověk nejedná jen ve vlastním zájmu, ale také v zájmu členů rodiny. Altruismus je ohraničen na tento blízký okruh lidí).
- (2) *občanská společnost (univerzální egoismus*: osoba se vztahuje ke všem ostatním dle svých zájmů. Snaží se tyto *zájmy maximalizovat*. Na ostatní pohlíží jako na *prostředky* k tomuto cíli. Sféra občanské společnosti je místem *ekonomické aktivity*: člověk využívá potřeby, které ostatní cítí, jako prostředek k naplnění vlastních potřeb).
- (3) *stát (univerzální altruismus)*. Ten je *syntézou* rodiny a občanské společnosti. Od občana očekává jednání nikoli podle vlastního sobeckého zájmu, ale takové, které přináší prospěch ostatním (*solidarita*). Integruje i prvek občanské společnosti: všechny osoby jsou *identické*. Stát je veřejné povahy, ovšem *soukromé a veřejné* nejsou úplně odděleny. Stále probíhá boj mezi oblastí soukromých vztahů a oblastí veřejnou (*bourgeois a citoyen*). *Politická svoboda* vytváří rovnováhu těchto zaměření. Integrace je možná pouze v *moderním státu*: občanská společnost je oblastí autonomie subjektivní vůle (polis takovou oblast neměla).
- role *shromáždění stavů* ve státě: v nich nacházejí různé zájmy svůj výraz. Představují souhrn různých společenských zájmů. Moc shromáždění stavů by měla být omezena mocí *profesionálních občanských úředníků*, jehož zájmem je obecné blaho. *Monarcha* pak symbolizuje jednotu společenství.

- to vše je částí všezahrnujícího filosofického systému (*objektifikace Ducha, tj. kolektivního lidského vědomí* v tomto světě). Historický vývoj má *racionální strukturu*. Filosofie má *klíč ji rozluštit*. Pochod Ducha v dějinách je komplexní *dialektický proces*.

- tři základní **stadia historického vývoje**:

- (1) *orientální svět* (svoboda jednoho – despotismus: ten je jen rozmarem a barbarstvím)
- (2) *klasický svět* (svoboda některých – polis: ještě nevěděli, že člověk sám o sobě je svobodný)
- (3) *germánský svět* (svoboda všech – všichni považování svobodní, a to díky univerzalitě křesťanského evangelia. Milníky na cestě v uvědomění představovaly reformace – chybí slepé poslušnost kněžím, každý člověk má své svědomí. Je sekularizací křesťanství - a Francouzská revoluce).

- dějiny jsou *vývojem ve vědomí svobody* – to je vyjádřeno v institucích komunity. Dějiny se odehrávají ve *spirálách násilí*; osobnosti jsou nástroji *lsti rozumu*. Duch může ke své realizaci užít iracionálních prostředků. Pokrok v dějinách pramení z náhodné souhry vášní, které lidi vedou ke konfliktům, revolucím a válkám. Systémy myšlení i politické soustavy se rozpadají a nahrazují nové a méně rozporuplné systémy a soustavy.

- konečným bodem *uskutečnění svobody zde na zemi*. Ztělesněním svobody **moderní ústavní stát**. Jakmile historický proces dospěje k dosažení svobodných společností v reálném světě, nastane konec dějin. Neexistují alternativní principy nebo formy společenského a politického uspořádání. S moderním liberálním státem končí lidské dějiny. V tomto státě představuje obecnou či univerzální třídu byrokracie: představuje zájmy celé společnosti.

- *Alexandre Kojève*: nejdokonalejším ztělesněním principů Francouzské revoluce země poválečné západní Evropy, tj. kapitalistické demokracie, které jsou prosté přetrvávajících rozporů a jsou sebeuspokojené a soběstačné. Lidé se v nich mohou soustředit pouze na ekonomickou aktivitu.

Poznámky k literatuře:

Tentokrát nás budou čekat především sekundární texty. Zatímco heslo Hegel v Blackwellově encyklopedii politického myšlení slouží k prohloubení toho, co jsme si řekli již na přednášce (všimněte si především pojmu *Sittlichkeit* a třech momentů společenské existence a potom tří stádií historického vývoje), Anzenbacherův text představuje skvěle uvedení do Kantovy praktické filosofie a jejích hlavních pojmů. Opět byste si jeho četbou měli prohloubit látku, kterou jsme již probírali na přednášce; všimněte si pak především kategorického imperativu a jeho jednotlivých formulací. Kantova přednáška *Co je osvícenství?* nás pak – kromě samotného vymezení osvícenství – uvádí do dvou způsobů užívání rozumu; mimořádnou pozornost věnujte Kantovu chápání veřejnosti.

Povinná literatura:

Anzenbacher, Arno 1994. *Úvod do etiky*. Praha: Portál, 42-77.

Kant, Immanuel 1993. „Odpověď na otázku: co je to osvícenství?“ *Filosofický časopis* č. 3, 381-387.

Heslo "Hegel. Georg Wilhelm Friedrich." 1995. In *Blackwellova encyklopedie politického myšlení*, Brno: JOTA, 158-162.

Doporučená literatura:

[Arendt, Hannah](#) 1989. *Lectures on Kant's Political Philosophy*. Chicago: The University of Chicago Press; Avineri, Shlomo 1974. *Hegel's Theory of the Modern State*. Cambridge: Cambridge University Press; Bourgeois, Bernard 1992. *La Pensée politique de Hegel*. Paris: Puf; [Ferry, Luc](#), Renaut, Alain 2007. *Philosophie politique*. Paris: Puf; Galston, William 1975. *Kant and the Problem of History*. Chicago: The University of Chicago Press; Hunter, Ian 2006. *Rival Enlightenments: Civil and Metaphysical Philosophy in Early Modern Germany*. Cambridge: Cambridge University Press; Hunter, Ian 2008. *The Secularisation of the Confessional State: The Political Thought of Christian Thomasius*. Cambridge: Cambridge University Press; Kojève, Alexandre 1980. *Introduction to the Reading of Hegel: Lectures on the Phenomenology of Spirit*. Ithaca: Cornell University Press; Neuhaus, Frederick 2003. *Foundations of Hegel's Social Theory: Actualizing Freedom*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press; Pippin, Robert B. 2008. *Hegel's Practical Philosophy: Rational Agency as Ethical Life*. Cambridge: Cambridge University Press.; Renaut, Alain 1999. *Kant aujourd'hui*. Paris: Flammarion; Riley, Patrick 1982. *Kant's Political Philosophy*. Lanham: Rowman & Littlefield; Riley, Patrick 1996. *Leibniz' Universal Jurisprudence: Justice as the Charity of the Wise*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press; Roth, Michael S. 1988. *Knowing and History: Appropriations of Hegel in Twentieth-Century France*. Ithaca: Cornell University Press; Shklar, Judith 2010. *Freedom and Independence: A Study of the Political Ideas of Hegel's Phenomenology of Mind*. Cambridge: Cambridge University Press; Smith, Steven B. 1991. *Hegel's Critique of Liberalism: Rights in Context*. Chicago: The University of Chicago Press; Taylor, Charles 1997. *Hegel*. Cambridge: Cambridge University Press; Taylor, Charles 1998. *Hegel and modern society*. Cambridge: Cambridge University Press; Thornhill, Chris 2006. *German Political Philosophy: The Metaphysics of Law*. London: Routledge; Yovel, Yirmiyahu 1989. *Kant and the Philosophy of History*. Princeton: Princeton University Press.